



Posudek oponenta habilitační práce

Masarykova univerzita

Fakulta

Obor řízení

Uchazeč

Pracoviště uchazeče, instituce

Habilitační práce

Oponent

Pracoviště oponenta, instituce

Ekonomicko-správní

Finance

Ing. Eva Hýblová, Ph.D.

Katedra financí

Ekonomicko-správní fakulta

Masarykova univerzita

Účetní výkaznictví malých a středních podniků

Prof. Ing. Eva Horvátová, CSc.

Národohospodářská fakulta EU v Bratislave & ESF MU
v Brne

Posudek

Habilitačná práca Ing. Evy Hýblovej, PhD. bola publikovaná v podobe monografie, ktorá bola vydaná vydavateľstvom Masarykovej univerzity v Brne v roku 2017, v rozsahu 154 strán.

Autorka si kládla za cieľ „zmapovať aktuálnu úpravu účetního výkaznictví pro malé a střední podniky na mezinárodní i národní úrovni s důrazem na informační funkci účetního výkaznictví. Po analýze mezinárodní i národní legislativní úpravy účetního výkaznictví bude následovat vyhodnocení, zda jsou informace zveřejňované v účetních závěrkách srovnatelné a zda možnosti volby způsobů uznávání a oceňování položek účetních závěrek nepřispívají ke zkreslení vykazovaných údajů. Publikace vychází z předpokladu, že se zvyšuje zahraniční spolupráce malých a středních podniků a informace z účetních výkazů musí být mezinárodně srovnatelné. Zároveň vychází ze skutečnosti, že národní legislativy upravující účetnictví členských států Evropské unie musí být v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2013/34/EU o ročních účetních závěrkách, konsolidovaných účetních závěrkách a souvisejících zprávách některých forem podniků.“

Za pozitivum možno považovať schopnosť autorky zovšeobecniť niektoré znaky a orientovať problematiku účtovníctva do metodologickej a teoretickej roviny. Používa mnohé modelové príklady na ilustráciu teoretických prístupov.

Autorka pracuje s originálnymi legislatívnymi dokumentmi (smernice), a tiež nadväzuje na teoretické práce domácich a zahraničných autorov.

Autorka sa zameriava na vyhodnotenie cieľov smernice z pohľadu potreby harmonizácie účtovného výkaznictví, špeciálne v oblasti účtovníctva malých a stredných podnikov.

Formálne členenie práce na 8 kapitol je logické a umožňuje naplnenie cieľov habilitačnej práce.

Autorka sa venuje súčasnému stavu harmonizácie účtovného vykazovania (Medzinárodný štandard finančného vykazovania pre malé a stredné podniky) vo vzťahu k aktuálnej európskej účtovnej legislatíve. V piatej kapitole sa venuje smernici 2013/34/EU o ročných účtovných zvierkach, konsolidovaných účtovných zvierkach a súvisiacich správach niektorých foriem podnikov. Venuje sa vymedzeniu malých a stredných podnikov na účely uvedenej legislatívy. Venuje sa vecným a metodickým prístupom k uznávaniu a oceňovaniu položiek účtovnej zvierky a uvádza k nim ilustračné príklady.

V šiestej kapitole sa zmiňuje o národnej úprave účtovného vykazovania. Vzhľadom na šírku záberu legislatívy sa autorka sústreďuje na aktuálne otázky vo väzbe na malé a stredné podniky.

Vzhľadom na zásadné zmeny vo identifikovaní a vykazovaní lízingov (IFRS 16) u nájomcov pani dr. Hýblová reaguje aj na túto oblasť.

Čo sa týka vlastného výskumu, autorka využila veľké množstvo relevantnej domácej a zahraničnej literatúry a významne prispieva k súčasnému stavu poznania systemizáciou týchto prác. Dr. Hýblová dokázala s nadhľadom hodnotiť významné tendencie v oblasti účtovného vykazovania malých a stredných podnikov. Stanovila si základnú výskumnú otázku s rozpracovaním do troch čiastkových výskumných otázok:

„Umožňuje súčasná právni úprava účtovného výkazníctví malých a stredných podniků založená na smernici 2013/34/EU srovnateľnosť účtovných informácií na medzinárodnej úrovni? » Jakým způsobem jsou v současné účetní legislativě podniků uznávány a oceňovány základní kategorie účtovných výkazů? » Došlo v účtovném výkazníctví malých a stredných podniků ke kvalitativnímu posunu? » Jsou některé účetní systémy pro účtovní výkazníctví malých a stredných podniků vhodnější?“

Autorka na tieto otázky odpovedá so znalosťou súvisiacich predpisov a potrieb praxe.

V závere je prezentované vyhodnotenie teoretických východísk a reálneho stavu v oblasti harmonizácie účtovného vykazovania malých a stredných podnikov. Autorka sa nevyhýba ani identifikácii slabších miest. Jej formulácie v závere sú podložené systematickou argumentáciou a cieľavedomým smerovaním celého výskumu k možnosti vyjadriť sa k týmto otázkam komplexne.

Vzhľadom na to, že autorka presvedčí čitateľa o jej erudovanosti a schopnosti vlastného analytického prístupu, je potrebné uznať, že má oprávnenie robiť závery ako sama uviedla:

„I přes uvedené změny nejsou výsledky harmonizace účtovného výkazníctví malých a stredných podniků dostatečné. Přílišná orientace na snížení administrativní zátěže zastiňuje potřebu výkazů, které budou srozumitelné uživatelům z různých států. Směrnice neuvádí definice základních prvků účtovní závěrky, obecné podmínky pro jejich uznávání a oceňování, které by obsah pojmu sjednotily. Obsahuje stále řadu možností volby, které ve vzájemné kombinaci přispívají ke zkreslení vykazovaných údajů v národních legislativách. Ani změny v národních legislativách nejsou příliš významné. Došlo ke zrušení zřizovacích výdajů v aktivech, změnách účtování aktivací a změny stavu zásob vlastní výroby z výnosových na nákladové účty,

zjednodušení výkazu zisku a ztráty (kdy zrušení dílčích výpočtů spíše snížilo vypovídací schopnost výkazu) a zrušení mimořádné části výsledovky.“


Dotazy oponenta k obhajobě habilitační práce

1. K problematice uznávania a vykazovania lízingov u nájomcov by som sa rada spýtala, aké budú mať dopady uvedené zmeny na hospodárenie malých a stredných podnikov?
2. Mohli by ste uviesť niektoré konkrétne možnosti potenciálneho skresľovania vykazovaných údajov, ktoré by mohlo mať dopady aj na otázky prístupu k úverom, resp. na daňové otázky?

Závěr

Habilitační práce Ing. Evy Hýblové, Ph.D., „Účetní výkaznictví malých a středních podniků“ **splňuje** požadavky standardně kladené na habilitační práce v oboru Finance.

V Bratislave dňa 30. 11. 2018



prof. Ing. Eva Horvátová, CSc.